

Consorcis europeus, present i futur de les universitats

A l'UJI treballem per a culminar la nostra adhesió a una de les anomenades Universitats Europees que promou el programa Erasmus+

EVA
Alicón*

La Declaració de Bolonya va iniciar un procés de convergència de l'ensenyament superior a Europa que va suposar la reestructuració del sistema universitari fins a aconseguir l'harmonització en 2010 entre països pertanyents a la Unió Europea. Ara, més d'una dècada després, Europa està impulsant una evolució ambiciosa de l'espai europeu d'educació superior que promou la creació de les anomenades Universitats Europees. L'objectiu d'aquesta iniciativa és aconseguir, mitjançant l'associació estratègica entre universitats de diferents països, uns campus d'abast europeu que faciliten mobilitats formatives i investigadores més flexibles i transversals. Aquests consorcis europeus també han d'afavorir una gestió administrativa igualment adaptable i transversal, en la qual s'incloua el disseny de plans d'estudis amb itineraris internacionalitzats.

Aquests consorcis transnacionals entre universitats són essencials, i així ho preveu la Comissió Europea, per a impulsar una nova generació de ciutadanes i ciutadans europeus creatius i capaços de cooperar, per a fer front als grans reptes socials als quals s'enfronta Europa i maximitzar les capacitats de la ciutadania europea. Aquests centres representaran, doncs, una resposta sòlida i amb projecció de futur perquè es durà a terme des del potencial compar-

at de diferents universitats integrades en un mateix consorci.

Es tracta d'un objectiu ambiciós que situa les universitats, i, per tant, la generació de coneixement, la investigació i la innovació associada a l'activitat universitària, com a motors d'un canvi profund en la societat europea. Un canvi en què, a més a més, aquestes Universitats Europees hauran d'actuar com a models de bones pràctiques i contribuiran així a la competitivitat internacional, la millora de la qualitat de la docència i la investigació i la inclusió de l'estudiantat dels països compromesos. D'altra banda, permetran avançar conjuntament en la digitalització, la sostenibilitat i faran créixer i estendre l'atractiu de l'ensenyament superior europeu.

Les dades, encara que estem en una etapa inicial d'aquest procés, són un bon termòmetre de la magnitud d'aquesta nova transformació a la qual ens enfrontem les universitats. En aquests moments, ja són 41 les Universitats Europees creades, amb més de 280 institucions implicades i un finançament per part de la Comissió de prop dels 290 milions d'euros. Un 30% d'universitats espanyoles estan integrades en aquests consorcis, que han rebut finançament europeu en les dues primeres convocatòries de la iniciativa Universitats Europees del programa Erasmus+.

A l'UJI compartim l'objectiu d'avançar cap a un model d'educació superior més internacionalitzat i acceptem el repte de participar en aquestes Universitats Europees. Per què ho fem? Doncs per diferents raons. En primer lloc, perquè com a universitat volem

participar, des del principi, i de manera activa, en la construcció de la futura educació superior europea i contribuir a la ciutadania europea. En segon lloc, perquè permetrà compartir programes i projectes amb universitats d'altres països europeus amb interessos compartits i facilitarà les mobilitats de tota la comunitat universitària d'una manera més transversal. I, en tercer lloc, perquè la Comissió Europea aposta per les universitats europees com a interlocutors prioritaris en el disseny de polítiques públiques i l'UJI vol tenir veu a Europa. De fet, a l'UJI ens hem dotat d'una estratègia d'internacionalització que dona prioritat màxima a aquesta aliança transnacional amb altres universitats d'Europa.

Per aquestes i altres raons, a l'UJI fa temps que treballem de manera intensa per a culminar la nostra adhesió a un consorci euro-

peu, i formar part d'una Universitat Europea que, sense renunciar a la nostra autonomia acadèmica i a l'arrelament al nostre territori, ens permetria ampliar l'àmbit d'actuació i contribuïssa a una visió més internacionalitzada de l'estudiantat, de l'activitat investigadora i de la gestió de la Universitat Jaume I. No només volem beneficiar-nos d'una col·laboració molt més estreta, permanent i fluida amb centres de formació superior de diversos països europeus, també volem aportar la nostra experiència per a enriquir aquest campus universitari europeu, ja amb l'UJI, que esperem poder anunciar ben prompte. Però, sobretot, volem que la nostra Universitat, la comunitat universitària i la gent del nostre entorn, es beneficien d'aquest nou espai universitari més europeu i més plural.

Aquest procés suposa un canvi cultural en la manera d'entendre

les universitats que, òbviament implicarà canvis en la manera de fer les coses i també requerirà el suport de les administracions estatals i autonòmiques que a possibilitar marcs legals flexibles i adaptats a aquesta nova realitat. Conscients de la rellevància d'aquesta oportunitat per al sistema universitari espanyol, el Ministeri d'Universitats ha secundat aquesta iniciativa que ajuda les institucions d'educació superior a anar més enllà dels contextos existents de cooperació i posar a prova models innovadors i estructurals de col·laboració.

Com també va passar amb Bolonya, aquest procés no està exempt de dubtes sobre la seua implantació, la repercussió real i la profunditat dels canvis que suposarà en la planificació i funcionament de la Universitat. Més enllà de raonables inquietuds, a l'UJI tenim la seguretat que la globalització és una realitat inqüestionable, que la dimensió internacional ha de ser un element essencial del nostre tarannà institucional i que les universitats europees obrin un marc d'oportunitats únic per a la nostra comunitat universitària.

No tinc cap dubte que una universitat com l'UJI, que en els seus Estatuts es defineix «com una institució oberta, implicada en la construcció europea a partir de l'àmbit mediterrani, que incorpora, especialment, els valors definits per l'humanisme i la tradició del pensament europeu», ha de participar en aquest canvi en la manera d'entendre el sistema universitari europeu, que implicarà, a la vegada, impulsar una transformació profunda en la mateixa universitat. ■

*Rectora de la Universitat Jaume I

A l'UJI compartim l'objectiu d'avançar cap a un model d'educació superior més internacional